

ESE Híradó

kulturális és közéleti folyóirat

PÉCEL

Ara: 96 Forint

V. évfolyam 8. szám 2000. december 5.

Ünnepi előkészületek

**Csávás Ferenc
az építő**

**Halász Endre
életút**

**Péceli gyógyítók:
Dr. Benkő Júlianna**

**Lázár Ervin:
Hétfejű tündér**

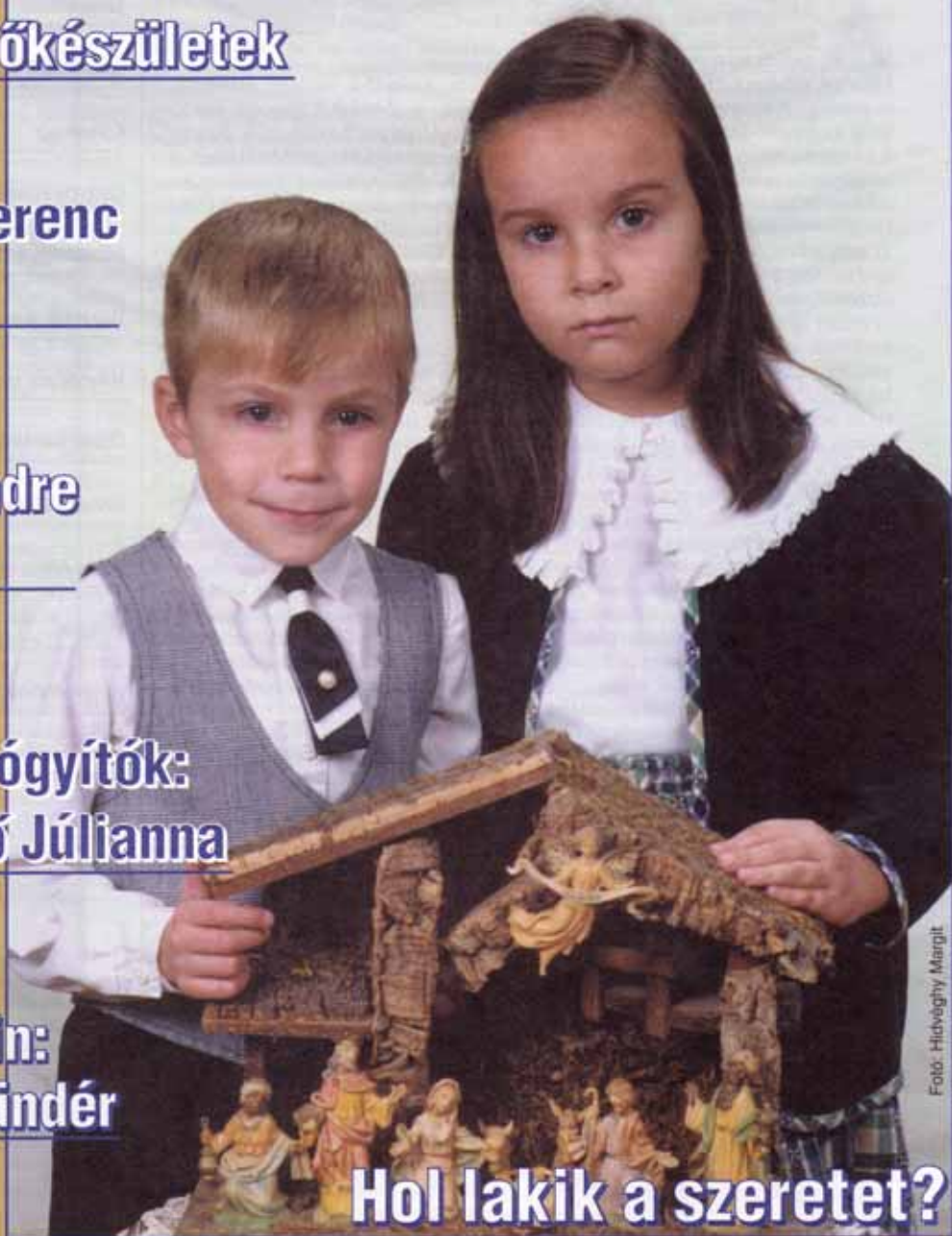

Foto: Hidvéghy Margit

Hol lakik a szeretet?

BOLDOG ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK!

Karácsony előtti gondolatok

Tartalom

Hírek, információk	2
Ki tud többet Pécelről?	3
Közélet hírei	4
Szabadidő	5
Iskolát kell építeni	6
Egészség	8
Csávás Ferenc, az építő	10
Rendhagyó életrajz	12
Hol lakik a szeretet?	13
Hitvallása: szeretet (3.rész)	14
Ünnepi előkészületek	16
Ünnepi előkészületek	18
Teréz Anya díj (1.rész)	20
Kultúra	22
Hagyomány	23
Irodalom	24
Rejtély	26
Üzenetek	27

Tudunk egymásról

A Rákospatak alsó partján ültem. Néztem, hogy e lassú, csordogáló ér saját cseppjeit teher nélkül viszi valahová. Hová? A Dunán át a csordultig teli Feketetengerbe, ahol a patakok és folyók összeérnek. Vajon hány Rákospatak csepp érezheti egymást és a tengermeder simogató hatását? Pedig sokszor jó lenne ismerni a merre, a kikkel, a hová, a hol határait? A cseppeknek, az ereknek, a patakoknak, a folyóknak épp úgy mint az embernek. A végtelen időben a patakok megállíthatatlanok, de az ember ugye megállhat, megszólíthatja a másikat, megtudhat a másiktól valamit, átkiálthatnak egymásnak a Rákospatak két partjáról, itt Pécelen.

Ez az óvatos, *József Attila* ihlette hasonlat csak arra volt jó, hogy megközelíthessem azt a kényes témát, hogy minek kell, minek kellett Pécelen hónapra-hónapra kiküzdeni az ESE Híradó című közérdekű és kulturális folyóirat megjelenését.

Mi Pécelen lakó emberek nagyon keveset tudunk egymásról. Az alvóváros az öröket sem tudja jól kinevezni, a Rákospatak is zárt mederben gyűjtögeti cseppjeit. Az eső meg éjjel esik, a szárazság pedig nagy volt ez évben!

Nagyon nehéz tehát az eligazodás, a mederben és a két parton egyaránt.

A péceli folyóirat megjelenetésében reménység volt, és elszánt társadalmi felelősségtudat. Ha már a sors itt nyitott teret, hadd tegyünk Pécelért valamit.

Kik tehetnek valamit? És hogyan?

Az ESE Híradó 2000. évi számaiban nagy öröm volt hírt adni a kicsi szépekről

Pécelen, azokról a szellemi szépekről, amelyek a Zeneiskolában, a Petőfi Sándor Általános Iskolában, a Szivárvány Óvodában, a Művelődési Házban, a Szemere Pál Általános Iskolában, a Nyitnikék Óvodában, a Ráday Pál Gimnáziumban, a Gesztenyés Óvodában, a Fáy András Szakközépiskolában, a Ráday Kastélyban, a civil szervezeteknél vagy az ESÉ-ben történtek. A történetek szelleme mégsem a város, hanem csak egy közösség, egy-egy intézmény törekvését emelte reménységgé.

Hogyan lehetne elérni a közös öröm, az összeadott sikerek városi rangra emelését? Az építő értékek kirekesztés nélküli összefogását?

Az iskolát fel kell építeni az alapoktól. Ilyenkor, a karácsonyi ünnepek előtti szeretethullám csillagszórós melege, vaníliacukros illata az alaphangot szelídéd, halkkává finomítja. Ilyenkor kell gondolni a nagy összefogásra. Beszélgesünk többet a jövő esztendőben közös dolgainkról, a közéletéről, az építésről.

Némethy Mária

Téli vakáció

Már több mint három hónapja kezdődött a 2000/2001-es tanév. Bizony jól esik már egy kis pihenés a diákoknak és a pedagógusoknak egyaránt. Az iskolákban 2000. december 22-től 2001. január 2-ig tart a téli szünet. Január 3-tól pedig következhet a félév vége előtti hajrá.

Az első félév január 26-ig tart. Feltöltödvé energiával, újult erővel talán lehet még egy kicsit szépíteni a félév: bizonyítványokon.

Kívánjuk mindenkinek, töltsé kellemesen és hasznosan a szünidőt!

- Bemutatjuk az ESE Teréz anya díjait
- Folytatjuk Halász atyáról készített cikksorozatunkat
- Folytatjuk Karsai Zsigmond életrajzát
- A péceli gyógyítók bemutatásának folytatása
- Újévi körkérdések, kívánások

Ki tud többet Pécelről?

Nagyszerű helytörténeti vetélkedő a Petőfi Sándor Általános Iskolában

A hazafias nevelés egyik legjelentősebb feladata az iskolának. Ezt természetesen számos tantárgy és tanórán kívüli foglalkozás (verseny, kirándulás, ünnepély stb.) szolgálja. A szülő-földhöz, történelmi múltunkhoz való kötődésnek fontos lépcsője lakóhelyünk alaposabb megismerése.

Ezzel a gondolattal szervezte meg Horváth Anna, a Petőfi Sándor Általános Iskola tanára október 12-én az egész felső tagozatot aktívizáló helytörténeti vetélkedőt, amelyhez minden tekintetben megkapta az igazgató és a tantestület támogatását.

A tanulók felkészülésének két fontos szakasza volt. El kellett olvasni a Varga Mihály-féle „Pécel története” c. könyvből a város földrajzára, történeti leleteire és Pécel nevére vonatkozó részeket, valamint a Ráday-kastély történetéről kiadott képes tájékoztatót. Tájékozódni kellett a határreszek és dűlők nevét megjelölő péceli térképen. Másik – gyakorlati jellegű – feladatként minden osztály kiválasztott egy-egy határreszt, amelyet a tanulók meglátogattak, és ott domborzati, környezeti, növény-társulási valamint az élővilágra vonatkozó megfigyeléseket végeztek.

A jelzett napon az iskola aulájában szép számú tanuló és felnőtt nézősereg előtt került sor a nagy vetélkedőre. A zsűri tisztségét Juhász Jenőné, Szombathy Márta, Juhász Jenő, Rigó Zoltán és e sorok írója látta el. Horváth Anna igen jó segítő-társat talált Kopfer Katalin kollégájában, aki ügyesen, udvariasan, de nagyon határozottan irányította, pörgette az eseményeket. Az egyes feladatokra – a nehézségi foktól függően – 1-5-ig vagy 1-10-ig terjedő pontokat lehetett kapni. Az elért eredményt a zsűri tagjai tábla felmutatásával jelezték, és az összesített pontszám került az erre a

célra előkészített táblára. Minden felső tagozatos osztály 5 fős csapatot állított ki, és egymás között jelölték ki azt a tanulót, aki az adott témából beszámolt.

Meglepett volt, hogy – egyéni megfigyeléseket is felhasználva – milyen részletesen és mégis lényegre törően ismertették Pécel földrajzát, sokat tudtak az itteni leletekről, és ügyesen próbálták levezetni helységünk nevének kialakulását.

Igen érdekes feladatcsoporthoz volt a határreszek kivételét térképen történő megmutatása, amely minden osztály kiválóan teljesített. Fantáziájukat jól mozgatta a kiegészítő feladat egy területrészt néveredetnek általában szellemes – sokszor tréfás – meghatározása (jutalom pontokért).

A legnagyobb izgalommal várt feladatot az egyes csoportok által bejárt határreszt bemutatása volt. Magas pontszámot azok az osztályok kaptak, amelyek az apró részletek megfigyelése mellett gyűjtőmunkájuk eredményét (pl. növényeket, kőzeteket) is bemutattak.

Helyben kihozott tétel alapján – megfelelő felkészülési idő után – kellett beszámolni a Ráday-kastély történetéről és a legnevesebb Rádayak (Pál és Gedeon) közéleti és irodalmi szerepéről. A kastély felújításán és eredeti szépségében történő visszaállításán fáradozó tudományos munkatársak is bizonyára nagy elismeréssel hallgatták volna, hogy milyen alapos ismeretekkel rendelkeznek az iskola tanulói nemzeti múltunk e kimagasló értékű örökségéről.

Képfelismerés után következett a záró feladat: Pécelhez kötődő híres emberek felsorolása, munkájuk, társadalmi-történelmi szerepük és péceli kapcsolataik ismertetése. Tíz személy felsorolásánál alább egyik csoport sem adta, de ez ebben a kérdésben győztes osztály több mint húsz sze-

mélyről tudott fontos és érdekes dolgokat mondani.

Bár Kopfer Katalin tanárnő igen jól kézben tartotta a vetélkedő lebonyolítását, a nyolc osztály 8-8 témából történő beszámolója jó két órát vett igénybe, de mindenki türelmesen, fegyelmekkel együtt élt ezzel a hasznos és szórakoztató erőpróbával.

Hamar elkészült a végső összesítés: az első helyezett a 8.b lett, második a 8.a és harmadik a hetedik osztályokat megelőző a 6.b.

A „dobogós” csapatok – a helyezés szerint – 5000, 3000, és 2000 forintot kaptak (osztályközösségi felhasználásra).

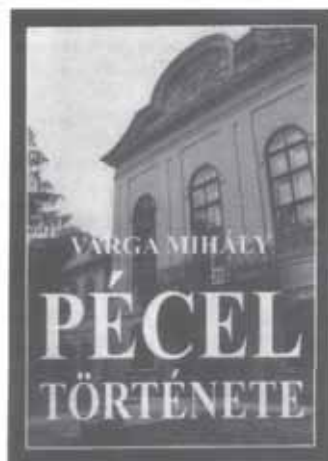
A zsűri tagjai röviden értékelték a vetélkedő tanulságait. Kihangsúlyozták, hogy nemcsak a jutalmazottak, hanem mindenki nyert ezzel a felkészüléssel, ismeretszerzéssel. Megismerhették, hogy milyen csodálatos fekvésű és panorámájú helyen telepedtek le az alapító ősök, milyen értékeket hoztak létre, és az ide kötődő neves személyek révén szinte tapinthatóvá vált a történelem.

A tanulók felkészülése és otthoni beszélgetése révén bizonyára szüleik és testvéreik is közelebb kerültek lakóhelyük megismeréséhez, ezzel a legjobb értelemben vett lokálpatriotizmust szolgált a vetélkedő.

Négy évtizedes pedagógiai munkásság alapján bátran állítom, hogy egy ilyen típusú – komoly felkészülést igénylő, a helyi adottságokhoz illeszkedő – lakóhelyismereti és helytörténeti vetélkedőt, különösen a vidéki iskoláknak érdemes lenne nevelési programjukba beépíteni.

Javasolom, hogy egy ilyen jellegű munka bemutatására és ösztönzésére szolgáló kis tanulmányt a Petőfi Sándor Iskola egy országos pedagógiai lapban jelentessen meg.

Cser László

Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! •

Varga Mihály: Pécel története

Ajánlasként a könyv utószavából Orosz Ferenc nyug. református lelkipásztor szavaiból idézünk: Régi adósságot törlesztünk „Pécel története”-nek megjelentetésével. A szerző, Varga Mihály a település iránti szeretettől indítva kereste a régi idők emlékeit, feljegyzéseit. Fáradhatatlan volt. Valami belső kényszerrel hajtva kutatta a levéltárakat, gyűjtötte a helyi anyakönyvek adatait, jegyzőkönyveket, határozatokat böngészett. Szinte az utolsó pillanatban jegyezte fel az azóta eltűnt szokásokat. Minden tárgyi emlék, egy régi levelezőlap, a földhöz elkerült cserépdarab, minden, ami a régmúltat idézte, vagy akár a közvetlenül előttünk járó nemzedék életét, Varga Mihály számára felbecsülhetetlen értéket jelentett. Könyve életének, munkájának egy darabja, de több ennél, mert ő az idő múlásának és változásának folyamatában kívánta bemutatni Pécelt.

Most, 12 évvel Varga Mihály halála után a Péceli Nagycsaládok Madárfióka Egyesülete a millenniumi év eseményeinek sorában módot talált „Pécel története” megjelentetésére.

A könyv megvásárolható a Kozelsky Könyvesboltban (Pécel, Rákos u. 18.) Ára: 1.500 Ft

Pécel Város Önkormányzat

Képviselő-testületének ülései

Időpont: 2000. október 30-án 16.30 óra
Helyszín: a Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

1. A 13/1999.(V.05.) számú Pécel Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatának Módosításáról szóló rendelet-tervezet megtárgyalása
előterjesztő: Koricsánszky Attila az Ügyrendi Bizottság elnöke
2. Jegyzői megbízás visszavonása ill. kérése
3. Kelő lakópark
4. Külterületek esetleges belterületbe vonása
5. Maglódi u. vízkút megvásárlásának kérése
6. Továbbtanulás

Időpont: 2000. november 13-án 18 óra

Helyszín: a Zeneiskola Hangversenyterme
Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszokról
előadó: Márkus János polgármester
2. Út és csatornatársulás alakítása a „Lakáskassa” közreműködésével
előterjesztő: Klász László Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság elnöke, a napirendi ponthoz meghívott vendégek a Lakáskassa képviselői
3. Pályázat benyújtása turisztikai program megvalósításához, és ajánlat elfogadása
előadó: Klász László Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság elnöke
4. Szándéknyilatkozat Ipari parkok fűzőjához
előadó: Teleki Gyula
5. A Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság és a Műszaki Bizottság előterjesztései

- 5/1. Kelő lakópark Látóhegyi utca alatti részének közművesítése, telkeinek értékesítéséhez víz és villany biztosítási határidők
- 5/2. Kelő lakópark gázvezeték szolgalmi jogot alapító vázrajz készítése
- 5/3. PÖ. KHT. megbízása hó eltakarítással, és részére gépkocsi vásárlás
- 5/4. Péceli Gépipari Szövetkezet kérelme
- 5/5. Hegyalja u. 7. szám alatti önkormányzati bérlakás tető javítása
- 5/6. Nyitnikék Óvoda tetőszigetelése
- 5/7. 1,8 hektáros önkormányzati terület hasznosítása
- 5/8. Lépcsős kocsmá mellett lejáró kiépítése
- 5/9. Utak takarításának kérdése 2001. január 1-től
- 5/10 PÖ. KHT. Felügyelő Bizottságának ügyrendje
- 5/11 Petőfi Sándor Általános Iskola tetőtér beépítése
előterjesztő: Klász László Pénzügyi Bizottság elnöke és Bors Pál Műszaki Bizottság elnöke
6. Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései:
- 6/1. Kelő lakópark gázellátásához szükséges gázvezeték áttervezése 0160-ról 0250-re
- 6/2. Gyámhivatal eszközszükséglete – átköltözés esetén
- 6/3. Támogatási kérelmek
- 6/4. Külterületi vízártóterek engedélyezésekről döntés
előterjesztő: Klász László Pénzügyi Bizottság elnöke
7. Műszaki Bizottság előterjesztései:
- 7/1. Kovács Mihály és Kovács Péter vásárlási szándéka
- 7/2. Csorba Imre kérelme

- 7/3. Bérlakás építésére pályázat benyújtásához feltételek biztosítása
- 7/4. A külső löszfal alatt lomb és gally elhelyezése és elégetése
- 7/5. Játszótér létesítése a Petőfi Általános Iskola területén
- 7/6. Az utcai átvezeték méretének szabályozására intézkedés
- 7/7. Egyed István kérelme tulajdonosi hozzájárulás megadásához
- 7/8. Egyed Miklós kérelme parkolóhely kialakítására
előterjesztő: Bors Pál Műszaki Bizottság elnöke

Időpont: 2000. november 23-án 18 óra

Helyszín: a Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszokról
előadó: Márkus János polgármester
2. A Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései
- 2/1. Költségvetési rendelet módosítása
- 2/2. Hegyalja u. 1-7. B/2. szám alatti önkormányzati bérlakás értékesítése
- 2/3. Kastély Vendéglő konyhájából beépített gáztűzhely selejtezése
- 2/4. Piac téri üzlet átadási ügye
- 2/5. BKV-val Megállapodás aláírása a 69-es autóbussz üzemeltetésére
- 2/6. HT. Medical Center támogatási kérelme
előadó: Klász László a Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság elnöke
3. A Péceli Vízmű Alapító Okiratának módosítása
előadó: Koricsánszky Attila az Ügyrendi Bizottság elnöke

Tisztelt Képviselő-testület, illetve a csatornafedelekkal foglalkozó illetékes!

A nyár folyamán örömmel tapasztaltam, hogy Pécel városában elkezdtek a megszülyedt szennyvíz-akna-fedeleket javítani. Sok munkám miatt nem volt időm különösebben figyelemmel kísérni a folyamatot, feltételezve, hogy ezt nem is kell figyelemmel kísérni, mivel ez egy szükséges munka.

Viszont az október 9-i nappal kezdődően a Korányi utcában és a környékén volt dolgom, és a következőkre figyeltem fel. Azon a héten a Korányi és Wesselényi utcák fedőinek javítása zajlott. Megdöbbentve tapasztaltam, hogy nem csak a hibás, megszülyedt aknafedeleket cserélték ki, hanem az összeset az utcában, sorban haladva. 10-én gyalogosan végigjártam, és megjegyeztem a még fel nem szedett, hibátlan fedlapokat és környéküket,

amikhez tényleg vétek hozzányúlni. A hét folyamán sejtésem beigazolódtott, a megfigyelt pontokon is megtörtént a felesleges csere. Én bennem és az utcán összegyűlt lakosokban felmerült a kérdés: nem a közpénzek igen látványos elherdálásáról van szó?

Több kérdőjel is keletkezik az ügyel kapcsolatban. Az első: miért vágják körbe és cserélik ki a hibátlan aknákat?

A második: miért cserélik ki azt az aknafedőt újra, ami talán még 20-30 évig is szolgálna?

A harmadik: a kiszedett fedők egy alapos kozmetikázás, azaz átfestés után nem kerülnek-e a város másik pontján beépítésre, természetesen új áron?

Azt csak zárójelben jegyzem meg, hogy a nyár folyamán felújított Erzsébet sétá-

nyon kb. a Bajcsy Zs. utca vonalában egy aknafedő már kétszer kibillent a helyéről, evvel nagy balesetveszélyt okozva az arra haladó járműveknek. Félek, abba a hibába esünk az aknafedőkkel kapcsolatban, hogy jobb volt, mint lett. Kérem a levélben leírtak kivizsgálását, talán a további utcákban még most sem késő a jót meghagyni.

Utóiratként még annyit, hogy a levelem nem irányul személyek vagy politikai csoportok, illetve székértáborok ellen vagy mellett, nem politikai jellegű. Csúpan a józan gazdasági és pénzügyi kérdések fogalmazódtak meg bennem.

Válaszukat várva, maradok tisztelettel:

Szabó László – Március 21. u. 1/a

A szabadidő hasznos eltöltésére

Sportolási lehetőségek Pécelen

Sport	hol?	mikor?	mennyiért?
balett, jazz balett óvodás és iskolás gyerekeknek	Szemere Pál Műve ődési Ház Pécel, Maglóci u. 12. Száraz Lívia balettmester	minden szombaton 10.00 - 13.00	1400.- Ft/hó
step aerobic, kickbox aerobic, zsírégelő torna gyerekeknek és felnőtteknek	Szemere Pál Általános Iskola tornaterme Pécel, Kossuth tér 7. Tóth Csilla aerobic oktató	hétfő 18.00 - 19.00 szerda 18.00 - 19.00 péntek 18.00 - 19.00	250 Ft/alkalom 2000 Ft/bérllet (10 alkalom)
zsírégelő torna step aerobic kickbox aerobic gyerekeknek és felnőtteknek	Szent Erzsébet Általános Iskola tornaterme Pécel, Kossuth tér 7. Rédl Rita aerobic oktató	hétfő: 18.00 - 19.00 kedd: 16.00 - 19.00 szerda: 18.00 - 19.00 csüt.: 16.00 - 19.00 péntek: 17.00 - 19.00	200 Ft/óra
tájfutás	Szemere Pál Általános Iskola Kéri Péter Törekvés	hétfő: 14.30-16.30 szerda: 7.00-8.00	ingyenes
gyógytestnevelés	Szemere Pál Általános Iskola	kedd: 13.00-14.00 csütörtök: 13.00-14.00	ingyenes
aerobic általános iskolás gyerekek részére	Pécel Tarsal u. 3. Fáblán Tibor	hétfő: 17.00 - 20.00 szerda: 17.00 - 20.00	200 Ft/óra
kyokushinkai karate felnőttek, fiúk és lányok részére	Petőfi Sándor Általános Iskola Pécel, Petőfi S. u. 15.	kedd, csütörtök: 17.30-20.00	1.300 Ft/hó
alkidő általános iskolások és felnőttek részére	Ráday Pál Gimnázium Pécel, Isaszegi u.3.	kedd: 15.30 - 18.00 csütörtök: 15.30 - 18.00	ingyenes (500 Ft/év tagdíj)
klasszikus, bál és latin-amerikai táncok oktatása	Petőfi Sándor Általános Iskola Pécel, Petőfi S. u. 15. Dudás Tibor	kedd: 17.00 óra	2.700 Ft/ 8 hetes tanfolyam
futball	Péceli foci pálya Hősök útja	serdülő csapat (12 évtől) kedd, csütörtök: 16 órától	tandíj nincs (foci cipő kell megvásárolni)

Szilveszter a görögországi Sztravroszban!

Az 1 hetes út ára: 39.900 Ft

(a szilveszteri vacsorával + félpanzióval) Megfelelő létszám esetén indulás Pécelről.

Az érdeklődők bővebb felvilágosítást **Lehoczky Endrétől** kaphatnak (Pécel, Szőlőhegy u. 1., telefonszám: 454 038).

Sítúra az olaszországi Szappadába!

2001. január 28-tól február 3-ig 7 nap 6 éjszaka

Minden igényt kielégítő turista szálló a sípályától 5 km-re, 3-4-5-6 fős WC-s, zuhanyzós szobák.

Szolgáltatás: étterem, bár, diszkrét, uszoda, szauna, gőzfürdő.

Három sícentrum, hóágyúzott-kezelt sípályák!

Utazás egyénileg, vagy autóbusszal (Neoplan) 11000 Ft.

Ellátás: félpanzió, reggeli + vacsora

Síbérllet, síoktatás!

Jelentkezni, érdeklődni

Hámori János szervező-síoktatónál a Ráday Pál Gimnáziumban, a 06-28-453 381 telefonszámon, vagy a hamorijan@freemail.hu e-mail címen lehet.

Iskolát kell építeni!

Az iskolaépítési fórum hónapról hónapra ismétlődő összejöveteleinek témái lassan kimerülnek. A 2000. november 13-i fórumon megjelent új és régi résztvevők, a témában szerkesztőségünkbe érkező levelek és telefonok mégis érzékeltették, hogy van még mit megbeszélni Pécelen az iskolaépítés ügyében.

Kovács Zoltán, a Pécel-Isaszeg ÁFÉSZ elnöke telefonon ajánlott ötlete az iskolaépítés újabb helyszínére adott javaslatot: a jelenlegi ÁFÉSZ Központ Szemere Pál utcai területe és környéke, a Tanácsház és Rákos utca közötti tömb alkalmas lehet egy kisebb iskola megépítésére.

A novemberi fórumon az *Iskolát, de milyet? Iskolát, de mekkorát?* kérdéseit tettük fel a Petőfi Sándor Általános Iskolából érkezett pedagógusoknak.

Talán emlékeznek az olvasók, hogy szeptemberi számunkban Rádi Zoltán tanár úr vetette fel, hogy el kellene készíteni Pécel város oktatási koncepcióját.

Ezek a kérdések ötletadásra, gondolkodásra készíthetik az oktatás és Pécel város iránt elkötelezett pedagógusokat, és közelebb hozzák talán az oktatási koncepció elkészítését is.

A Petőfi Sándor Általános Iskolából Tancos Vilmosné igazgató asszony, Rende Ferencné, Belláné Jenei Sára, Alexáné Beregzyai Mária, Dévényiné Harmati Éva jöttek el, a másik két iskolából sajnos nem érkezett senki az iskolaépítési fórum 2000. évi utolsó össze-

jövetelére. „Az iskolát, de milyet?” kérdésre a jelenlevő pedagógusok, az oktatási kormányprogrammal teljes mértékben egyetértve, a 8+4 osztályos képzés mellett tették le a voksukat.

A 8 osztályos alapoktatás melletti érvek:

– 10 vagy 12 éves korban a gyerek és a szülő választása a továbbtanulásban nehez és nem mindig megalapozott döntést eredményezhet,

– az osztály, sok esetben iskolaváltással, túlzott teljesítmény elvárásával is együtt jár 6 vagy 8 osztályos gimnázium pszichikailag is megterhelheti a gyerekeket a kiskamasz korban,

– kontrasztelekciót eredményezhet, hogy ha a „jó tanulók” gimnáziumba kerülnek, a „rossz tanulók” pedig az általános iskolában maradnak; túl korai minősítést ad a későn érő gyerekek esetében is.

A Petőfi Sándor Általános Iskolában 4 évig működött 6 osztályos képzés. A 6+6 rendszerű képzés nem vált be, ennek okát nem az újdonság miatti problémák, hanem a helyhiány jelentette. Nemelhanyagolható veszélyt jelent az sem, hogy a környező településekről, Budapestről jelentkező diákok 6 osztályos előképzése és beilleszkedése nagyon nagy szórást mutatott. Jelenleg a Szemere Pál Általános Iskola ad helyet 2 évfolyamban a 6 osztályos gimnázium első két osztályának. Ez év nyarán a jegyzőasszony kezdeményezésére több ízben volt a három általános iskola vezetőinek részvételével megbeszélés az intézkedési terv, a köte-

lező eszközrendszer, a péceli alapoktatás fejlesztésének témáiban. Érintőlegesen volt szó a péceli közoktatási koncepcióról is.

A kerettanterv kapcsán minden oktatási intézménynek át kell dolgoznia pedagógiai programját. A pedagógiai program választást jelent az adott iskolánál abban, hogy mely tantárgy oktatására (nyelvek, környezeti nevelés, számítástechnika, matematika, humán tárgyak) teszi a hangsúlyt. A három általános iskola vezetésének közösen egyeztetett pedagógiai programjaiból kialakulhat Pécel város közoktatási koncepciója is.

Három évben szabályozta az oktatási törvény az elkészítést, de most az új kerettanterv miatt át kell újra dolgozni az eddig elkészített pedagógiai programokat. Az iskola profilja, nevelési céljai, eszközrendszere, tanórán kívüli tevékenysége, a nevelési terv, annak értékelése, tananyagok változásai a pedagógiai program fontosabb tartalmi részei. Az iskolák pedagógiai programját – az oktatási szakértők bevonásával – az önkormányzat hagyja jóvá.

Az iskolák között a pedagógiai programok egyeztetésének nincs igazi gazdája. Reménykeltő, hogy a tervezett főállású közoktatási referens (2000/7. sz. ESE Híradó) alkalmazásával ez a feladat is gazdára talál. A szülők az iskolaválasztásnál kedvező helyzetbe kerülnek, ha a különböző profilú iskolák között választhatnak.

Szerkesztőségünk ígéretet tesz arra, hogy a tavaszi beiskolázási időszakban a péceli általános iskolák programját közli, segítve a szülők információhoz jutását az iskolaválasztással kapcsolatban.

A „Mekkora iskolát kell építeni?” témájában először a Petőfi Sándor Általános Iskola tetőtér-beépítéséről beszélgettünk.

Csávás Ferenc kérdéseire Tancos Vilmosné válaszolt.

2001. évben a tornatermi átjáró felett épülne fel egy tanterem. A második lépésben történne a tetőtér beépítése, a tantermek kialakítása.

A jelenlévő pedagógusok a három párhuzamos osztályos iskolaméret előnyeit sorolják, amelynél a működtetés szervezési és anyagi szempontjai előnyösebbek:

- a kötelező tanórák megszervezése egyszerűsödik,
- a technikai termek kihasználtsága hatékony,
- az intézmény-fenntartási költségei is kedvezőbbek.

A vélemények az ideális iskola méretéről megoszlanak.

Új ötlet merül fel: két új iskolát kellene építeni. A tudósító emlékezteti a résztvevőket, hogy Lázár Ildikó tanárnő levelében is két új iskolát javasol.

Jók ezek a beszélgetések az iskolaépítéstről! Az építkezéshez nemcsak téglák kellene, hanem a kötőelemek is, az ötletek, a javaslatok és a jó szándékok is.

A két új iskola építésének ötlete újabb kérdéseket ébreszt, amelyek továbbgondolásra érdemesek. Várjuk az olvasók véleményét!

Az oktatási koncepció kidolgozásához a beszélgetők két fontos problémát tesznek hozzá. A 9-10. osztály kötelező megszerzését olyan tanulók részére, akik középfokú oktatásban nem vesznek részt – ezt most a Fáy András Mezőgazdasági Szakközép és Szakmunkásképző Iskola szervezi. Másik, a fogyatékossgal élő gyerekek oktatási problémája. Jelenleg ez integrált módon történik az iskolában a látási és mozgásszervi problémával küzdő gyermekek esetében, de csak enyhe fogyatékossgal élő gyerekek ellátása lehetséges a jelenlegi általános iskolában.

Az úgynevezett speciális oktatási rend-

szertű Kisegítő Iskola 4 tanteremmel működik a Szemere Pál Általános Iskola szervezésében. Az oktatási koncepciónak minden oktatási problémára, így a fogyatékossgal élő gyermek oktatására is ki kell terjednie.

Szóba került a Szemere Pál Általános Iskola tulajdonosi problémája is.

Az új iskola (vagy iskolák?) építésének ügyét segítené, ha az önkormányzat és a katolikus iskola között a részletes megállapodás megszületne.

Márkus János polgármester úr a 2000/7. számban a megállapodás fontosságát és sürgősségét elismerte.

Ebben a 2000. november 13-ai fórum résztvevői is egyetértettek. Egy levél közös aláírásával Semjén Zoltán államtitkár úrnak, Gyulay Endre megyéspüspöknek, Nagy Magdolna tartományfőnöknőnek megküldtük a péceli iskola építéséről szóló újságokat. Tájékoztatást és segítséget kértünk az iskolaépítési fórum nevében a megállapodás mielőbbi megkötéséhez.

Reméljük, hogy mielőbb aláírják a megállapodást.

Némethy Mária

Iskolaköteles korú korcsoport Pécelen: 1.651 fő (6-16 év korcsoport, 2000 január 1-i állapot)
Általános iskolai tanulók száma Pécelen: 1.232 fő

	osztályok száma	I. osztályok száma	I. évfolyam tanulók száma (fő)	Összes tanulói létszám (fő)
Szent Erzsébet	8	1	27	168
Petőfi Sándor	18	3	80	414
Szemere Pál	27+2 gimnáziumi	4	90	616+60 gimnáziumi

Postánkból

A fórum résztvevői által írt levelet Gyulay Endre püspök úrnak is megküldtük. Válaszát már 3 nap múlva kézhez kaptuk. Köszönjük! A levelet szó szerint közöljük.

ESE Szociális Központ Pécel, Pihenő u. 2. 2119

Az ESE Híradó példányait megkaptam, kedves levelükkel együtt.

A magyar országos költségvetés év vége felé határozza meg milyen összeget biztosít a egyházi ingatlanok visszaadásával kapcsolatosan. Minden egyházmegyének a püspöke illetve férfi vagy nő szerzetesrendek előjárói határozzák meg, hogy a nekik biztosított összegből melyik ingatlan visszakérését helyezik előnybe. Amennyiben az általuk tervezett összeget szavazzák meg, akkor az összes női rend 800 millió Ft-ot kap. A Nővérek Kongregációja Pécellel kapcsolatosan (Jézus Szíve Társaság, Pécel Köztársaság tér 8 ingatlan vett figyelembe ami 64,2 millió Ft s ebből) 2001-től 11 milliót akar törleszteni. A Szeretet leányai Páli szent Vincéről nevezett Társulatának

2001-ben a kapandó összeg kicsisége miatt nem tudták besorolni.

Csendesen szeretném megjegyezni – bár nem ismerem az iskola állapotát – az iskola fenntartójának kötelessége megfelelő állapotban tartani az épületet, sőt visszaadni sem romos állapotban kell.

Nem hiszem, hogy a XCI. törvénynek az volna a célja, hogy a helyiek ebből az összegből palotát építsenek, a szerzetesek pedig hatalmas összegű renoválásba kezdjenek, mert valaki nem tartotta karban az épületeket. Pont ezért mert valaki visszakapja az épületet, erre már nem kell költeni.

Küldeményüket még egyszer megköszönve maradok

Tisztelettel

Gyulay Endre
szeged-csanádi püspök

Szeged, 2000. november 16.

„Megelőzéssel az egészségért”

Befejeződött az ESE Szociális Központ, e címen működő, a betegség megelőzésének fontosságára figyelmet felhívó programja. Szeretnénk, ha az általunk szervezett vérnyomásmérő akciók tetszésükre és egészségükre váltak volna a péceli lakosoknak. Az eddigi alkalmak során több száz érdeklődőnek mértük meg a vérnyomását, adtunk választ, illetve tanácsot a hozzánk intézett kérdésekre, problémákra. Ezek az alkalmakon jó néhány beteget irányítottunk kezelőorvosához, kiugróan magas vérnyomás értéke miatt.

Nagyon sok péceli lakos, akinek magas vérnyomás értéket mértünk, csak ritkán járt ellenőrzésre, gyógyszerei már hónapok, évek óta nem változtak, vérnyomásának mérése esetleg hónapok óta elmaradt. Az ismert hipertóniások között jó néhányan rendszertelenül, vagy csak egyik-másik gyógyszert szedik be az előírtak közül. Azok, akiknek mi mértünk először emelkedett vérnyomást, erősen kételkedtek az

eredmények pontosságában. De a megismételt mérések sajnos valós problémára mutattak rá.

Mi minden esetben, amikor a referencia értéknel magasabb volt az általunk mért érték, az embereket a háziorvosukhoz irányítottuk, kértük őket, hogy a saját érdekükben mielőbb keressék fel, mert lehet, hogy kezelésre szorulnak.

Ezek az alkalmakon nem csak vérnyomást mértünk, hanem nagy örömeinkre, sokat beszélgettünk is az emberekkel. Voltak, akik az egészségügyi problémáikat tárták fel, kezdve a gyermekkori betegségekkel, terhességi problémákkal, folytatva a mozgásszervi, pszichés eredetű panaszokkal, befejezve az időskori alvászavarokkal. Mivel a kérdések skálája igen széles körű volt, örültünk, hogy volt közöttünk gyógytornász, szülésznő, felnőtt szakápoló, szociális munkás, tanítónő. Reméljük, hogy válszaink megelégedésükre szolgáltak.

Nagyon köszönjük a programunk iránti érdeklődést, a feltett kérdéseket, de minde-

nek előtt a bizalmat, amivel megtisztelték bennünket. Ez a bizalom pedig nem csak mint nővéreknek szólt nekünk, hanem mint az Egyesület dolgozóinak, és mint a Pécel ESE Híradó szerkesztőinek is.

Sok újságolvasó nekünk mondta el panaszait, közérdeklődésre számotartó véleményét. Bár a nekünk elmondott gondolatokat továbbadtuk a megfelelő helyekre, azért néhány problémát itt is megemlítenénk, ami igen gyakran felmerült, és újságunkban is helyet kapott:

– Pécel város útjain a forgalom annyira megnőtt, hogy a gyalogosok alig, vagy csak veszélyeztetve tudnak átkelni egyik oldalról a másikra.

– Igen nagy az átkelés veszélye éppen az orvosi rendelőnél, és az iskolánál!

– A Levendulás utcában murvával leszórták az utat, de ez nem segíti az ott lakók és közlekedők életét.

Város létere Pécelnek nincs:

– nyilvános WC-je, ahová bármikor bárki bemehet,

– játszótér, ahol minden gyermeket szívesen látnak

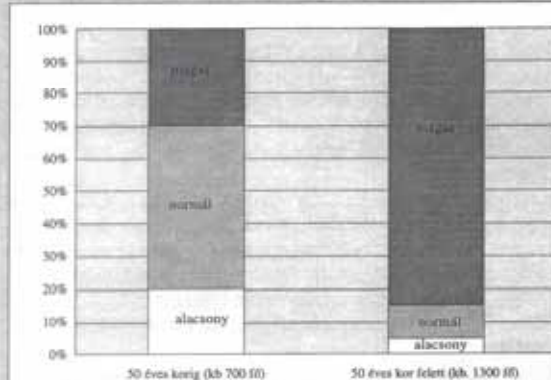
– szállodája, fogadója, ahol meg tudnának szállni a vendégek.

– Nincsenek az utcákon szemetes tartályok, ebből adódóan gyakori a busz-megállóknak és a köztereken a szemetelés

Szeretnénk, ha a tavasszal ismét induló vérnyomásmérő akción, már nem csak a problémákat, hanem örömeiket is hallhatnánk a vérnyomásmérésnél.

Reméljük, hogy személyesen is megismerve Egyesületünket, bennünket, könnyebben fordulnak hozzánk panaszainkkal, véleményeikkel, boldog pillanataik elmondásával. Szeretettel várunk minden érdeklődőt, aki személyesen szeretne velünk találkozni, hétfőnként délután 17 órától a szerkesztőségi órákon az ESE Teréz Anya termében, illetve az ESE Gondozóházban vérnyomásmérésre, EKG készítésre előzetes bejelentkezés után. **Bílsz Jánosné**

A lakossági vérnyomásmérés adatai számokban:

Pécelen 2000. május és szeptember között 5 alkalommal mértünk vérnyomást a Ráday Gedeon téren, az ÁFESZ áruház előtt. Kb. 2150 péceli polgárnak volt kedve és ideje az ingyenes vérnyomásmérésre megállni, és felülni szombat délelőttönként a bevásárlás közben. Jellemzően az idősebbek jelentkeztek sokszor, a fiatalabbakat invitálni kellett.

Vérnyomásmérések száma: 2100 fő

ebből 50 év alatti korcsoport

(becsült adat) 700 fő kb. 30%

50 év felettiek 1300 fő kb. 70%

Az 50 év alatti korcsoportban mért jellemző vérnyomásértékek:

50% kb. 350 fő 120/80 – 140/90 normál

20% kb. 150 fő 120/80 alatt alacsony

30% kb. 200 fő 140/90 felett emelkedett

Sajnos 22 fő semmit sem sejtett, az emelkedett vérnyomásáról!

Az 50 év feletti korcsoportban mért jellemző értékek:

10% kb. 130 fő normál érték

85% kb. 1000 fő emelkedett érték

5% kb. 70 fő alacsony érték

Dr. Benkő Julianna Pécel szülőtte. A mostani orvosi rendelő épületének helyén álló családi házban született, és 21 éve gyógyít Pécelen. Az orvosokról szóló cikksorozatunk második részében vele beszélgettünk.

– Abban, hogy orvos lettem, szüleimnek döntő szerepe volt. 17 éves koromban határoztam el, hogy ezt a pályát választom, amikor láttam édesanyámat, hogy milyen izgalom tölti el, ha vizsgálatra kell mennie. Ilyenkor mindig hevesebben vert a szíve. Többek között ez világított rá a beteg ember kiszolgáltatott helyzetére, félelmére. Idős édesapám pedig csaknem utolsó kívánsága szerint mondta: „Lányom, ha orvos leszel, az ilyen tehetetlen, idős emberekhez légy különösen jó, ők szorulnak a legnagyobb segítségre.”

Érettségi után 4 évig dolgoztam, és évente felvételiztem a Debreceni Orvostudományi Egyetemre, ahonnan „hely szűke miatt” utasítottak el minden alkalommal. Nem voltam jó káder. Apám vitéz volt, két testvérem külföldön élt.

Végül sikerült bejutnom az egyetemre, és 1971-ben végeztem.

– Hol kezdett el dolgozni, és mikor került Pécelre?

– Egyetemi éveim után 7 évig a Szt. Rókus Kórház belgyógyászati osztályán dolgoztam, ahonnan rendszeresen helyettesítésre kúndtek Pest megyébe az orvos nélkül maradt településekre.

Idő közben elvégeztem a „belgyógyászati szakvizsga előkészítő tanfolyamot”, de szakvizsgázni nem tudtam, mert egy év kórházi gyakorlatom hiányzott. A kistarcsai kórházba helyeztek át a szakvizsgához, de ezt a munkát három kisgyermekem mellett, és a rossz közlekedési viszonyok miatt nem tudtam elvállalni. Így kerültem 1979. júliusában Pécelre, szülőfalumba körzeti orvosnak. Az orvosi rendelő üzembe helyezése óta itt dolgozom. 1999. áprilisában háziorvosi szakvizsgát tettem.

– Az orvosi hivatás gyakorlása mellett három gyermeket nevel egyedül. Hogyan képes helyt állni orvosként és anyaként is?

– Szerencsés körülmények között is nehéz a kettőt párhuzamosan szolgálni. Egy nemrég megjelent szakmai lapban láttam egy rajzot egy orvosnőről, akinek nyolc karja volt. Hirtelen karikatúrának néztem, de hamar átláttam, hogy ez a valóság. Az orvosnő homlokán gégetűkör, kezeiben fecskendő, szakkönyv, gyerek, fakanál, bevásárlószatyor, poroló. A rajz felett egy kérdés: „Az orvosnők korán halnak?” Mellette leírva egy fel-

Péceli gyógyítók

mérés statisztikája, hogy az orvosnők átlagos élettartama rövidebb férfi kollégáikénál.

Az orvosi munkával járó lelki terheket megszokni nem lehet, legfeljebb csak hozzászokni. De ha még ott van a család fenntartásának gondja, a gyerekekkel járó probléma is, akkor gyakran érzi magát túlzónak az ember. Mert a túlzó is ott oltja a tüzet, ahol a legjobban ég, hiszen egyszerre csak egy helyen tud lenni. Ez sok izgalmat jelent. Munkám során a legnagyobb gondot a rendszertelen életmód jelenti, ami hátrányosan hat az egész család életére. Annak ellenére, hogy az orvosi rendelőben központi ügyelet működik, jó, ha mi háziorvosok bármikor elérhetőek vagyunk, hiszen szükség lehet a segítségünkre a nap minden percében. A mi hivatásunkban nincs hétköznap, sem ünnepnap.

– Városunkban több orvos is aktívan foglalkozik a közelet ügyeivel. Az Ön neve soha nem merült fel a politikai életben. Miért?

– Politikával foglalkozni számomra a fentiek miatt már fizikailag is képtelenség lenne. Véleményem szerint a politizálást nem aktív orvosoknak találták ki.

– Hogyan tudják a körzeti orvosok az orvostudomány fejlődését követni?

– Az elmúlt 30 év alatt a diagnosztika és a gyógyítás is óriási lépésekkel fejlődött. A laboratóriumok automatizált gépekkel vizsgálatok tömegét képesek rövid idő alatt elvégezni. A CT és MRJ vizsgálatok az emberi test belsejét keresztben, hosszában milliméterekre fel tudják térképezni. A gyógyításban szinte túl sok az új gyógyszer. Szívműtétek, veseátültetések, elzáródott meszes ütőerek műanyagérre való átcsere, mind az elmúlt 30 évben váltak rutinműtétté.

Hogy ezt a fejlődést követni tudjuk, jogos elvárás tőlünk a rendszeres kötelező továbbképzés. A nagyfokú szakmai fejlődés ellenére mégis több a beteg ember, mint 30 évvel ezelőtt. Ennek oka a helytelen, rendszeretlen táplálkozási szokásainkban, a zsíros, a túl fűszeres, sok sót, cukrot tartalmazó ételek, az élvezeti cikkek (alkohol, kávé, cigaretta) túlzott fogyasztásában keresendők. Egészségi állapotunknak nem tesz jót agyonhajszolt

Fotó: Hrabovszky Margit

életmódunk, a pihenőnapok nélküli folyamatos munka, a stressz, a környezet szennyeződése sem. Végül, de nem utolsó sorban az egészséges életmódra nevelés hiánya az általános iskolában. A gyógyítással kapcsolatban nagyon fontosnak tartom, és mindig időt szánok arra, hogy a beteget végighallgassam. Gyakran csak egy alapos beszélgetés során derül ki, hogy mi is a valódi probléma. Sokszor a gyógyszernél is jótékonyabb hatású lehet, ha őszinte figyelemmel hallgatjuk meg betegeink panaszát, és életmódra, étrendre vonatkozó tanácsot adunk.

– Milyen tervei vannak, mit csinál szívesen?

– Terveim szerint dolgozok, amíg egészségem engedi, de tudatosan szeretnék többet pihenni. Hobbim a kertészet, ami-re vágyom, az a csend és nyugalom.

A szeretet ünnepéhez közeledve azt kívánom az olvasóknak és minden embernek, hogy ne csak ezen az egy-két napon szeressék egymást. A szeretet hiánya számtalan betegség forrása lehet, tönkretelheti egész életünket. Ebben az egyre ember-telenebb világban csak a szeretet tud rajtunk, embereken segíteni. Ha többet nem is, de egy jó szót mindig adjunk a környezetünkben élőknek! Boldog karácsonyt kívánok mindenkinek!

– A doktornőnek is boldog ünnepeket, békés pihenést kívánunk! Köszönjük a beszélgetést. Bohácsné Vilmeke Agnes

Csávás Ferenc, az építő

Vonások egy ismerős arcon

Az 1980-as években Pécelen sokan ismerték Csávás Ferencet a Péceli Nagyközségi Tanács műszaki főelőadóját. Fontos ember hírében állt, mint a Péceli I. fokú építési hatóság ügyintézője. Tartottak tőle, hiszen az építési, a használatbavételi engedélyek kiadása, vagy ki nem adása a családi ház építésének anyagi hátterét az OTP hitelek miatt is befolyásolta.

E sorok írója 1982-84 között majdnem három évig egy szobában dolgozott vele. Az akkori oldott légkörű Tanácsházán ritkán cserélődtek a munkatársak, így megismerhettük egymást. Vagy mégsem?

Kevés beszélgettünk. Tájékoztató kérdéseimre felemelte fejét a papírhalmazok közül, szemüvege mögül kinézve tárgyszerű válaszokat adott az ügyekben. Az volt az érzésem, hogy mindent tud, mármint a Pécelen történő építési, műszaki ügyekben. Az ügyfelekkel egyformán, sokszor sürgetően bínt. Nem volt kedves. A munkahelyi névnap összejöveteleken egy új vonását ismerhettem meg, az önfelédet nevetést, amely emberközölvé tette őt. Harmadik fiának születése napján, apai büszkeséggel beszélt fiairól, terveiről, azután rohant a kórházba, pedig pezsgőt is bontottunk.

Évekig nem találkoztunk. 1991. júniusában érkezett 14 holland fiatal az ESE Ház építésére. Nem volt senki, aki kitűzte volna hirtelen az épület alapjait. *Véletlenül* arra járt Csávás Ferenc, és vezetésével rövid idő alatt kitűztük a ház alapját.

Évekig nem találkoztunk. 2000. áprilisában felhívtam telefonon. A készülő „Iskolaépítők kerestetnek” cikkhez tettem fel kérdéseket. Érdeklődött az ESE-ről. Panaszkodtam, hogy az új szárny felépítéséhez nincs kivitelezőnk. Megígérte, hogy eljön hétfőn és megnézi. Eljött. Megnézte. Csinált egy költségvetést. Mondtam, hogy lehetetlen, még a fele pénzünk sincs meg. Azt mondta nem lehet ennyiből megépíteni, amikor elárultam az összeget. Kétszer körbejárta az épületet. Megnézte az itt lakókat, a pécelieket is. Az itt dolgozókat is. Két nap gondolkodási időt kért. Aztán kezét adott, azt mondta szép ügy, csináljuk meg.

– Az iskolát is fel lehet építeni?

– Fel – mondta, egyszerűen. Ez történt 2000. májusában. Az ESE új szárnyát 2000. november 10-én avattuk. Még tartozunk a Csávás Épszer Kft-nek. Nem sürgeti. Kevés az ideje. Most Deb-

recenben építenek Profi Áruházat. De az „Iskolát kell építeni” fórumra mindig eljön. Figyelmesen hallgatja a beszélgetőket, csak fontos dolgokban szól hozzá.

Mondtam Csávás Ferencnek csak úgy véletlenül:

– Te egy érdekes ember vagy, nem adnál egy interjút?

– De, igen – válaszolta, – Mikor? – kérdezte.

– Hát Karácsonyra. Szép dolgokról kérdezek majd – ígértem.

2000. november 14-én ültünk le beszélgetni.

– Milyen a közérzeted mostanában, elégedett vagy?

– Nagyon jó a hangulatom, a közérzetem, mert azt csinálom, amit szeretek.

Minden nap számadást végzek, és persze nem azt jelenti, hogy megszámlolom hány forintom van, hanem az aznapi elvégzett, a másnapra tervezett feladatokat és azok anyagi vonzatait rendezem. Persze csak fejben végzem a számadást és a tervezést is. Átlátható, követhető tervet és a reális kivitelezését gondolom át.

Egy napra leosztott építkezés tulajdonképpen.

– Egyedül irányítod, szervezed a kivitelezéseket?

– Igen, de a végrehajtásban összeszokott munkatársi és állvállalkozói partnereim vannak. Mindenki egyértelműen tudja a feladatát, éppúgy mint az elvégzett munkája értékét.

A munka, a feladat és felelősség napra és emberre bontható. Olyan és annyi építési munkát vállalok, amelynek irányítását,

szervezését egy ember még infarktus nélkül átláthatja, az összeszokott szakembergárda kivitelezheti, első osztályú minőségben.

– A vállalkozásod sikereiben a szerencse is szerepet játszott?

– Különösebben nem. De az induláskor a körülmények kedvező egybeesése is kellett, mert a vállalkozásom célnaszálon függött egy darabig, miután semmi tőkével nem rendelkeztem, amikor elkezdtem.

– Mikor volt ez a kezdés?

– 1995-ben, a cégettem 1994. december 30-án alapítottam.

– Mikor léptél ki a péceli Tanácsból?

– 1989-ben. Abban az évben alapítottam egy kft-t, megismerve a Társasági törvényt kínálta lehetőségeket. Nagy terveim voltak, amelyeket szerettem volna megvalósítani.

– A Tanácsnál nem volt erre lehetőséged?

– Az akkori rendszer nagyon visszafogta az önállóságot, az alkotó munkát. Voltak ötleteim, de a megvalósításnak kerékkötője volt az akkori vezetési rendszer, a párt, helyi és megyei irányítás. Nem voltam döntési helyzetben soha, legfeljebb javaslatokat tehettem, amelyet vagy elfogadtak, vagy nem.

A társasági törvény nyújtott először lehetőséget egy vállalkozás beindítására, az önállóságra.

Olyan vállalkozási tevékenységet kellett választanom, amelyhez kevés tőke kellett. Persze az a kevés sem volt meg, ezért „tőkéstársakat” kellett keresnem. Több, mint 10 fővel alapítottam meg az ingatlanforgalmazási vállalkozási kft-t. Fél év múlva felszámoltuk, mert az ötleten kívül sok pénz is kellett volna hozzá. A hitel felvételi pályázatomat elutasították. A tagok visszakapták a befizetett százezer-százezer forintot. Ez volt az első vállalkozási történetem. Nem volt sikeres, de úgy éreztem, nem tőlem függött. Ezek után 4 helyre adtam be állás pályázatomat. Mindegyik sikeres volt. A MAVAD műszaki ellenőri állásajánlatát fogadtam el. Itt két évig dolgoztam, egy üzemszaki kivitelezése volt a fő munkám. Érdekes volt, kihívás is egyben. A siker újabb állásajánlatot hozott, egy építőipari kivitelezői cégnél műszaki vezető lettem. Ez teljes önálló munkakört jelentett az építésvezetésben. Három évig dolgoztam a cégnél. Ezalatt sikerült egymillió forintot összegyűjtenem a kft törzstőkéjéhez.

Végre egyedül megalapítottam a Csávás Épyszer Kft-t. Az első kivitelezési munkánál csak a cégbélyegző volt meg. Egy vasbeton szerelési munkát vállaltam el. Nagy szervezést és szakmai vezetést jelentett, és persze ismerni kellett a szakembereket. Egy hónap alatt sikerült ez a kivitelezés.

Ezután több kisebb vasszerelési munkát kaptam. Már 1995. májusára felvettem egy építőbrigádot és elvállaltunk Veres-egyházán egy különleges építési feladatot, 3 hónapos határidővel, 10 egyforma, szilvamagra emlékeztető ház épült, amelyben egy ház kivitelezését nyertük el. Olyan minőségű lett, hogy a felelős kivitelező névfődját kapott. *Pásztor Béla* polgármester úr mindennap kijárt az építkezésre.

Sok érdekes sztori volt a kivitelezésen. Mindig a mi házukat nézték meg a látogatók, a többi kivitelező és a polgármester úr is. Önbizalmat adott ez a különleges munka. Családi házak, óvoda építések következtek. 1996 tavaszán már Tata-bányán építettünk egy Penny Marketet. Még mindig eszköz és pénzügyi nyosak voltunk, de ez nem látszott rajtunk. Nagyon élesen ment a pénzügyi likviditás fenntartása. Ha a német befektető tudta volna, hogy alig ötszáz ezer forintunk van, nem kapjuk meg az ötvenmillió munkát. Nekem is csak havi fizetésem volt, éppúgy mint a brigádtagnak, amit hazaadtam a feleségemnek.

A nyereség a vállalkozás fejlesztésére ment, folyamatosan. A hitelességet, a megbízhatóságot következetes szavahihetőséggel, minőséggel, korrektséggel sikerült elérnem.

Minőség, megbízhatóság, korrektség, szavahihetőség. Ez a legfontosabb. Az írásbeli szerződésnél a szavahihetőséget előbbre valónak tartom.

– Emlékszem, hogy a tanácssházán kedvenc szavajárásod volt, hogy régen az emberek hajót vettek kézfogásra. Ezt ma is tartani lehet?

– Igen. Olyan partnerekkel dolgozom, hogy igen.

– Beszéljünk erről inkább. Ekkora érték lenne ma a szavahihetőség? Hangos a sajtó az ösztönei átverésektől, miért fontos ez ma is neked?

– Így indult az életem. A szavak azt jelentették nekem, amilyen tartalmat hordoztak. Ebben szerencsém volt, persze nagyon egyszerű körülményekben, kapcsolatokban nőtem fel.

Tíz éves koromig Úrihegyen éltünk, ez egy tanyaszerű település volt, 5 km-re Kecskeméttől. Villany sem volt, a dolgok azt jelentették, amik voltak, nem volt mögöttük semmi. Az emberi kapcsolatok sem voltak bonyolultak. Kiszámítható volt minden körülöttem. Ha nem tanul-

tam, rossz jegyet kaptam, ha jól feleltem, ötöst kaptam. Később Kecskemétre költöztünk. Itt kaptam szakmunkás bizonyítványt is. Barátaimmal jöttem fel Budapestre dolgozni. Munkásszálláson laktunk. Harmadszorra vettek fel az építőipari technikumba, amit el sem kezdhettem, mert pechemre behívtak katonának. 1973-ban érettségiztem végül. Akkor már a 31-es Építőipari Vállalatnál gyakorlatilag technikus munkakörben dolgoztam, nagy tudású műszaki gárdában. Munkahelyi felettéseim, a munkatársak, maga a légkör is őszinte volt. Az építőipar megkövetelte az igazmondást, a becsületet, a másik szakipar elismerését. Egy épület több mint tíz szakma összedolgozásából készül.

A technikumban ismertem meg feleségemet. A házasságkötés után kerültem Pécelre. Feleségem szüleinek házában laktunk. 1974-ben, 1975-ben és 1982-ben születtek a fiúk. Feleségem a BUVATI-nál dolgozott és mellette családi házak tervezésével is foglalkozott.

1978-ban kerestem meg *Tóth István* tanácselnök, állásajánlattal. Ugyanannyit kértem, mint amennyit Pesten kerestem. Először nem tudták megadni, nem engedtem. Mikor másodszor hívtak, megadták. 1979-ben kezdtem dolgozni a Tanácsnál. Addigra az építőipari kivitelezésben, tervezésekben nagy volt a gyakorlatom, persze a jogszabályokat nem ismertem.

Eleinte visszafelé gondolkodtam, ami igaz az életben, igaz kell legyen a jogban is. Kigondolam a megoldást és megkerestem hozzá a jogszabályt.

– Szeretted ezt a munkát?

– Tulajdonképpen igen, de sok igazságtalanság volt, ezt nem jól tűrtem. Sokszor vannak ellenérdekű ügyfelek az építési és hatósági ügyekben. Az ügyek minősítése nem az igazság, hanem sok esetben hatalmi érdekek mentén történt.

Ezt sem én, sok esetben az ügyfél sem értette. Azt mondták egy tanácsülésen 1989-ben, hogy ragaszkodom az írászathoz. Felálltam. Nem voltam megsértve, de igazságtalannak éreztem, hisz nagyon sokat dolgoztam, sokszor hétvégén is, és azt mondtam, hogy akárhova megyek, megállom a helyem.

– Bizonyítani akartál?

– Lehet. De elsősorban az igazságtalanság bántott, meg a gúzsbakötöttség. Ezért kezdtem bele a vállalkozásba is.

– Nem egyedül alapítottad az ingatlanforgalmazási kft-t. Miért?

– Talán senki sem hitte el, hogy nem volt a törzstőkéhez pénzem. Nem jött össze a kft. Újra alkalmazott lettem. Következtesen gyűjtöttem, hogy egy vállalkozást alapíthassak, ez csak 1995-re sikerült.

– Nem azt építsz most sem, amit akarsz,

a megrendelő kívánságát tejesíted.

– Ez igaz, de olyan minőségben csinálom, hogy örömöm van benne. Az egész országban építünk. Soha nem kellett munkáért kilincselnem. Pályázataimmal ajánlatokat kapok, amelyeket megfontolás után vagy elfogadok, vagy nem. Tudom, mennyit vagyok képes elvállalni az adott határidőben.

Építék magamnak is egy fázat, illetve nem magamnak, csak a magam kedvére. Lassan és szépen készül. El fogom adni, mert szeretek itt lakni Pécelen. A ház Budapest XVII. kerületében épült. Egyáltalán nem sürgős a befejezése. A kéme nye is kész, a kerítése is. Minden arra járó megnézi. Szeretem a szép épületeket.

– A vállalkozási munkád beölti az életedet?

– Az időmet inkább, mint az életemet. Nagyon fontos, hogy a gyerekeim továbbtanuljanak. A legnagyobb fiam tavasszal védi meg diplomáját az Ybl Miklós főiskolán, ez már a második diplomája lesz. A középső a Műegyetem villamosmérnöki karának IV. éves hallgatója, neki is a második diplomája lesz. A legkisebbik még középiskolás.

Nagyon fontos, hogy tanuljanak. A tudás a legnagyobb befektetés.

– Ők folytatják a vállalkozásodat?

– Valószínű, illetve olyanná fejlesztik, amilyenre akarják.

– Mivel foglalkozol még?

– A gyümölcsfákat és a rózsákat szeretem gondozni a kertemben.

– Könnyű volt rábeszélni, hogy vállald el fele költségvetésben az ESE-ház bővítését. Miért?

– Kevés az időm, de azért nagyon érdekel mi történik Pécelen. Milyen fejlesztések, építkezések vannak, hogyan működik az önkormányzatiság. A tapasztaltak mélyen elszomorítanak, óriási lehetőséget hagyott ki a város a fejlődésben. 1991-ben véletlenül én tüztem ki az ESE-ház első részének alapjait. Értékelek minden építést és erőfeszítést, amely egy család, közösség, település fejlődését szolgálja. Kötelessége az embernek, ha tehetősége megvan rá, hogy gondoskodjon a rászorult emberekről, hogy családjának házat, a jövőnek iskolát építsen.

Csávás Ferenc szokatlan hévvel kimondott vallomása befejezése is lehetne az interjúnak. Önkéntelenül megkérdeztem.

– Fáradt vagy?

– Nem, nem. Csodálkozom én is magamon, hogy kimondtam olyan gondolatokat, amelyeket eddig soha. Igaz, hogy eddig nem kérdezett senki sem.

Némethy Mária

Novemberi számunkban olvashatók Karsai Zsigmond festőművész visszaemlékezését: Zsiga bácsi gyermekkoráról, szülőfalujáról, az erdőlyi Lőrincrévéről és családjáról meséli. Elmondja, hogy került kapcsolatba a festészettel, megemlékezett első tanáraitól, segítőtől, majd beszámolt háborús kalandjairól, melyeket előbb a román, majd a magyar hadsereg katonájaként élt meg. A történet folytatódik...

Tehát 1945 őszén hazatértem a háborúból. Jelentkeztem a főiskolán, folytatnám tanulmányaimat. Az oktatás ugyan november elsején megindult, de december elején küldtek minket el, hogy majd értesítenek. Nem igen tudtam én máshová menni, csak a bátyám családjához Pécelre, pontosabban Locsod-pusztára, ahol igencsak híján voltak dolgos, erős kezeknek. A bátyám éppen „malenkij roboton” volt, felesége nővéreinek férjét is elhurcolták a felszabadított, ő nem sokkal később egy oroszországi sóbányában elhalálozott. Telt-múlt az idő, és én a bátyám sógornőjével barátságba keveredtem, megszerettük egymást, és ennek a következménye házasság lett.

Elmeséltem neki, hogy én Pestre járok a Képzőművészeti Főiskolára, és elterveztem, hogy ha már megnősülök falun, főiskola után visszajövök, és szépen gazdálkodunk közösen, én pedig a szabadidőmben mindenki mástól függetlenül festek. Úgy is lett, elkezdünk nagyon keményen dolgozni, hogy a tanulmányaim idejére legyen egy kis anyagi alap. Kaptunk egy tehenet és egy borjat, a bátyámnak pedig volt két tinója. Feleségem kapott az édesapjától két lovat. Így kezdtük el. A telet nagy nehezen vészeljük át, de tavaszra már tudunk venni egy üsző tehenet és két kismalacot. A malacok örsre lefiáltak, nyolc-nyolc kismalacot ellettek, majd utána éveken át, évente kétszer tíznél több kismalacot fiáltak. Az üsző is leborjazott.

Tavasszal visszamentem a főiskolára, de ott még mindig rettenetes körülmények uralkodtak. Nem volt az ablakokban üveg, nem volt fűtés, tanításról sem nagyon beszéltek. Hazajöttem. A bátyám fogságban, itt volt velünk az ő felesége és az én feleségem. Nem is nagyon volt nekem más választásom, nyakamba szakadt az egész gazdaság, én lettem a gazda, annak minden felelősségével. Nem volt nekem időm a főiskola miatt bánkódni.

A ránk eső földterületen volt egy lejtősdombos rész. Forgattunk belőle egy jó darabot, és betelepítettük csemegeszőlővel. Együtt ültettük el az ezer tőkét, még a feleségem első házasságából való, akkor négyéves lányka is segített nekünk. Egy bádóg bögrével hordta szépen a tövekhez a trágyalevet. Meg is lett az eredmény, mert mire megindult, olyan „szőlős kertek királynője” fürtöket vittünk a péceli piacra, hogy

Rendhagyó

Életraiz

– Személyes emlékeim a XX. századból –

a vevők nem gőztek csodálkozni, hogy teremhet ilyen szőlő a péceli-locsodi határban.

Munkálkodásunknak meg lett a haszna, lassacskán gyarapodni kezdtünk. De mindenképpen jószágot szeretnénk volna tartani. Összeálltunk a tápiószápi rokonokkal, és elutaztunk Szombathelyre marhát vásárolni. Azokban az időkben nagyon megfogytak a hazai állatállomány. Az a hír járta, hogy Nyugat-Magyarországon még csak-csak hozzá lehet jutni jószághoz, onnan kevesebbet vittek el az oroszok. Szombathelyen kiderült, hogy akkor, mikor odaértünk, éppen nem volt vásár, de azt ajánlották, hogy jöjünk vissza Sümeg környékére, Csavrendeken lehet állatot vásárolni. Visszajöttünk, és én tudtam is venni egy ellés előtt három héttel lévő tehenet. Nem volt éppen a legfiatalabb, de hát az volt a lényeg, hogy minél hamarabb tej legyen. Kemény, fagyos téli idő volt. Három napig nem is tudtunk kijönni a faluból, aztán mégis csak el kellett indulni. Olyan síkos volt az út, hogy az én egyébként is igen nehezen mozgó, hasas tehenem alól kiesősztak a lábai. Nagyon aggódtam, ha így megy tovább, se a tehenet, se a borját nem viszem én haza. Úgy mentünk a sülmei vasútig, hogy levett kabátomat terítettem a jószág lábai elé, így, lépésről lépésre épségben értünk az állomásra. Az állatokat egy tehervagonba kötöttük, de társaimmal ellentétben én nem mertem magukra hagyni a jószágokat, gondoltam elleszek én velük a vagonban hazáig. A vonattal aztán addig tolattak-vonattak, míg a kötők el nem szakadtak, a jószágok egymásra estek. Immár nem csak a tehénkéért, hanem magamért is aggódtam alaposan. Egész éjszaka utaztunk. A társaim csak másnap délután, Rákos állomáson keveredtek elő a

kényelmes személykocsikból. Hogy mi van velem – nem vagyok-e éhes, szomjas –, vagy mi van az állatokkal, nem érdekelte őket. Inkább gondoltam, hogy alaposan helyben hagyom őket, minthogy örvendezek érzésüknek. Az állatoknál persze, már csak én néztem ki „marhábbul”. Aztán Tápiószőlőről csak hazakeveredtem. Megmaradtam én is, megmaradt a tehén is, három hétre rá leborjazott rendesen.

A következő tavaszra vettünk két csikót. Csuda két paripává cseperedtek. Azokban az években két-három hetente vasárnap napokon, mindig más gazda dolga volt a plébánost Locsodra fuvarozni. Rám került a sor. Bekocsiztam a faluba. *Juhász Ilonkával* kellett megbeszélnem valamit, aki akkoriban a locsodi iskolában volt tanító, a lovakat kocsisól kikötöttem. Aztán egy érkező vonat zajától úgy megijedek, hogy a Petőfi utca végén a zsákutcáig szaladtak. Mire összeszedtem őket, a pap már elindult. Az erdő szélén értem utol, le is teremtett alaposan. Másszor kukoricaszárat pakoltunk a kocsira, lentől adták, én a kocsin igazgattam. A két ló egyszer csak nekiramodott a lejtő alján lévő akácok felé. Lecsisztam a kocsiról, s magamban már tettem a lovaikat. Ha nem török lábukat, az akácerdő ágai tépik fel az oldaluk. A kocsis akasztotta meg őket a fák közt. Kifogtuk a huncutokat, és visszavezettük őket a mezőre. Le kellett pakolnunk a kocsit, és széjjel szedve, darabokban tudtuk kihozni a sűrűből. Hát az én lovaik, mintha mi sem történt volna, már pajkosan ágaskodtak, acsarkodtak, immár a szekérről szabadultak, amit ugye a segítők és én cipeltünk ki az akácusból. No, ilyen és hasonló élményeim maradtak meg gazdálkodó koromból.

folytatjuk...

lejegyezte: Dalocsa Vilmos

Hol lakik a szeretet?

A csoportszobában gyertyafény pislákol – igaz, még csak egy, – hamarosan négy is! Titokzatos, különös hangulat alakul ki. Mindenfelé díszítenek, suttognak. Örökzöldek, fenyőfák illata árad...

ADVENT. A várakozás időszaka.

Krisztina és János a szoba egyik sarkában játszanak, néha a gyertya fényébe pillantva. Odalépek hozzájuk.

– *Miért gyújtottuk meg a gyertyát ezen a koszorún? Milyen ünnep közeledik?*

Krisztina: – Karácsony.

János: – Várjuk a karácsonyt!

– *Hallottatok már arról, hogy mit ünnepelelünk karácsonykor?*

Krisztina: – Jézust!

János: – Szülinapja van, apa mondta!

– *Hogyan mondják még, minek az ünnepe karácsony?*

Krisztina: – A boldogságé.

János: – A szeretet ünnepe.

– *Szerinted mi a szeretet, hogyan fogalmazná meg?*

Krisztina: – Megöleljük, megpusztiljuk egymást. Bocsanatot kérünk, ha rosszat tettünk.

János: – Nem bántjuk egymást. Ha valaki lerombolja, amit építettünk, akkor nem bántjuk, majd megépítjük másként.

– *Honnan jön, hol lakik a szeretet?*

– A szívünkben lakik! – mondja egyszerűre Kriszti és János.

Felidézve a karácsony este csillagszórós, csodaváros hangulatát, kérdezem tőlük:

– *Mi a fontosabb számotokra karácsony este: az ajándék, vagy az, hogy szeresse-nek?*

János: – Én a szeretetet választanám.

Krisztina: – Én is!

– *A gyerekek hogyan tudnak szeretetet adni másoknak?*

Krisztina: – Szót fogadunk. Ha beteg valaki, akkor meglátogatjuk.

János: – A gyengébbnek is segítünk! Adunk abból, amiből nekünk sok van!

– *Mit gondoltok, kinek van szüksége a szeretetre? Kinek kell a szeretet?*

Krisztina, János: – A gyerekeknek!

Krisztina: – Az anyukáknak!

János: – Az apukáknak!

Krisztina: – A mamáknak és a papáknak!

János: – Az Úrnak! Az egész családnak!

– *Van olyan ember, akinek nincs szüksége szeretetre?*

Krisztina: – Igen, a rablók, akik gonoszságot tesznek!

– *Én azt gondolom, hogy nekik is szükségük van a szeretetre, mert csak úgy tudnak megjavulni, ha valaki szereti őket.*

János: – Mindenkinek szüksége van rá: a szegényeknek, a gazdagoknak, a rablók-nak, akik gonoszt tesznek, azoknak is!

– *Szerintetek van ott szeretet, ahol harcok dúlnak, háborúskodás van?*

– Nincs! – mondják mindketten határozottan, s én már tovább is megyek:

– *Mit gondoltok, mi kellene ahhoz, hogy az egész világon béke legyen?*

János: – Ne harcoljanak, ne öljék egymást!

Krisztina: – Ne legyenek mérgesek egymásra a gyerekek, meg a felnőttek se!

– *Mit csinálnál, ha olyan helyen kellene játszani, ahol felnőttek veszekednek egymással?*

Krisztina: – Nekem rossz lenne nagyon!

János: – Bebújnék valahová, és sírnék!

Sóhajtunk mindhárman egy nagyot, mire

Kiss Krisztina és Lovas János

elszáll a szomorúság. Tovább faggatózom:

– *Mi a legnagyobb kincs a világon?*

Krisztina: – Az arany! Vagy várj, ... nem is!

János: – A szeretet!

A gyertya fénye tovább pislog, különös érzésem támad. Vajon miért nem tudja a világon minden ember azt, amit már egy óvodás is érez: a Földön a legdrágább kincs A SZERETET.

Grenák Istvánné

A beszélgetést a péceli Szivárvány Óvodában Grenák Istvánné (Kati óvónéni) jegyezte le.

REMÉNYIK LÁSZLÓ

AKIK A SÖTÉTBEN IS LÁTNAK

Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! • Megjelent! •

Reményik László: Akik a sötétben is látnak

Ez év májusában kérés érkezett egyesületünkhöz. Reményik László szponzorokat keresett „Akik a sötétben is látnak” c. könyvének kiadásához. Novemberben értesített minket, hogy sikerült, és a Háttér Könyvkiadó 3000 példányban kiadta az interjúkötetet. Az ünnepélyes könyvbemutatóra hivatalosak voltunk. Ajánlasként Reményik László szavait idézzük:

„Minden ember számára alapélményt jelenthet a könyvben szereplő 36 változatos történet, mert általunk egy ismeretlen világba pillanthat be, olyanba, amibe senki sem vágyik, de mégis sok izgalmas kérdést vet fel. Hiszem, hogy mindazok, akik végigolvassák a könyvet, majd becsukják, azok mélyen el fognak gondolkodni az olvasottak felett. Azt is gondolom, hogy valamelyest másként fognak tekinteni még a saját életükre is.”

A könyv országos terjesztésben minden nagyobb könyvesboltban kapható. Ára: 998 Ft.

Szelídek fogják bírni a földet

3.rész

Gyémánt

1999. június 27. – Szada

Részlet Halász Endre címzetes esperes, nyugalmazott szadai plébános úr gyémántmiséje alkalmából a Szadai szó 1999. június-július VI. évfolyam 6-7 számában megjelent cikkből.

A gyémántmisére mindenki hivatalos volt, akivel Halász Endre katolikus plébános kapcsolatba került szolgálata során. Hivatalosak voltak az egyházmegye papjai, hívek és barátok szerzte az országból, munkatársak, segítők, a református és a baptista gyülekezet vezetői és képviselőiben annak hívei.

Sokan eljöttek az ünnepet megosztani. Olyan szép számmal gyűltünk össze, hogy sokan be sem férünk a templomba. A mise után kötetlenebb formában folytatódott az ünnepség. Halász atya tisztelői, a szadai katolikus hívek, barátai, családja szervezésében. Boglárnyé Mailáth Edina, a Betánia szeretetszolgálat vezetője szervezte és kérte fel azokat, akik Endre bácsi életútjának tanúi, hosszabb-rövidebb ideig kísérői voltak.

A család, a testvérek emlékeztek elsőnek, majd a péceliek szóltak Halász atyához, Bandi bácsihoz, ahol 33 évig szolgált, s ahová mindig visszavágyott.

Halász atya 1983-tól Szadára került, kényszernyugdíjazását követően hivatalból kötelezték a visszavonulásra be-

csületből ellátta a szadai szolgálatot, létrehozta helyben is az ifjú házások közösségét, törődött a fiatalokkal, öregekkel és mindemellett barátai támogatásával megszervezte a Katolikus Alkoholista-mentő Szolgálatot, majd a Betánia szeretetszolgálatához munkatársként szegődött, ahol hajléktalanokkal, munkanélküliekkel került kapcsolatba, az ő sorsuk javításán fáradozott.

Alázattal fordul minden ember és emberi probléma felé, minden cselekedetét a segíteni akarás, a szeretet fűzi össze. 84 éves, néha fáradtnak látszik, mégis elhárítja magától azokat, akik őt féltve a pihenésre ösztökélik. Az elmúlt években többször kórházi kezelésre szorult, érthető lenne, ha a szolgálatait csökkentené, ha kiesit magával is törődne. Ende bácsit mégis akkor látom fiatalnak, energikusnak, ha dolga van. Kívánom neki hogy a lelki erő, mely a benne élő szeretetből fakad, táplálja sokáig testi energiáit is, hogy sokáig legyen, lehessen közöttünk, bennünk „szolgálva”.

Kelemenné Boross Zsuzsa

Gondolatok Halász Endre atyáról

Ami Bandi bácsiról elsőként eszembe jut, az az odaadott élete.

Nem kímélte önmagát, nem ismert fáradtságot, szabadnapot, fogadóórát. Nyitott volt az ajtaja és a szíve is mindenkor, mindenkinek.

Szeretet-kisugárzása vonzotta a község minden generációját. Felelősséget is érzett a reábízottakért.

Megítélésem szerint soha nem volt akkora hitélet Pécelen, mint épp az ő idejében. Kiegyensúlyozott lény emberi méltóságról tanuskodott, ezért is állott köztiszteltelen nemcsak a hívei körében, hanem még ún. „ellenségeinél” is. Letisztult, mély gondolatai egy sokat olvasott papról árulkodnak. Rá valóban igaz a mondás, hogy „a jó pap holtig tanul”.

Bölcsessége valóban a krisztusi forrásból táplálkozott.

Emelt fejű alázata, ahogyan a megpróbáltatásokat, betegséget viselte, sokak számára példaképpé emelte személyét. Számomra is az még ma is, tanítómesterem, lelki vezetőm egy negyed századon át.